

УКРАЇНА
ОДЕСЬКА ОБЛАСНА РАДА

ПРОЕКТ РІШЕННЯ

**Про затвердження Одеської регіональної комплексної програми
з охорони довкілля на 2020-2021 роки**

Відповідно до пункту 16 частини першої статті 43 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» обласна рада

ВИРІШИЛА:

1. Затвердити Одеську регіональну комплексну програму з охорони довкілля на 2020-2021 роки (далі - Програма), що додається.
2. Одеській обласній державній адміністрації передбачати в обласному бюджеті Одеської області на відповідний рік видатки на реалізацію заходів Програми відповідно до наявного фінансового ресурсу.
3. Контроль за виконанням рішення покласти на постійну комісію обласної ради з питань екології, природокористування, запобігання надзвичайним ситуаціям та ліквідації їх наслідків.

*Проект рішення обласної ради підготовлено
Департаментом екології та природних ресурсів
Одеської обласної державної адміністрації та
внесено головою обласної державної
адміністрації*

Додаток
до рішення обласної ради
від _____ 2019 року
№ _____-VII

**Одеська регіональна комплексна програма з
охорони довкілля на 2020-2021 роки**

Одеса, 2019

Одеська регіональна комплексна програма з охорони довкілля на 2020-2021 роки (далі - Програма) розроблена відповідно до Закону України від 28.02.2019 № 2697-VIII «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року», Національної стратегії управління відходами в Україні до 2030 року схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 08.11.2017 № 820-р, Національного плану управління відходами до 2030 року затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20.02.2019 № 117-р. Обласна державна адміністрація забезпечує реалізацію в регіоні державної екологічної політики.

1. Визначення проблеми, на розв'язання якої спрямована Програма

Одеська область є водним, приморським і прикордонним регіоном України. Має унікальні природно-екологічні комплекси, дельти річок Дунаю і Дністра, лимани північного Причорномор'я.

Процеси глобалізації та суспільних трансформацій підкреслили пріоритетність збереження довкілля та необхідність термінових заходів щодо збереження та захисту довкілля. Тривалий час економічний розвиток супроводжувався незбалансованою експлуатацією природних ресурсів.

Першопричини екологічних проблем Одеської області подібні загальнодержавним:

- підпорядкованість екологічних пріоритетів економічній доцільності;
- неврахування наслідків для довкілля у нормативно-правових актах;
- переважання ресурсо- та енергоємних галузей у структурі економіки із негативним впливом на довкілля;
- фізичне та моральне зношення основних фондів у галузях економіки;
- неефективна система державного управління і моніторингу у сфері охорони навколишнього природного середовища та регулювання використання природних ресурсів;
- недостатній рівень розуміння в суспільстві пріоритетів збереження довкілля, недосконалість системи екологічної освіти та просвіти;
- незадовільний рівень дотримання природоохоронного законодавства та екологічних прав і обов'язків громадян;
- незадовільний контроль за дотриманням природоохоронного законодавства та незабезпечення невідворотності відповідальності за його порушення;
- недостатнє фінансування (за залишковим принципом) з державного та місцевих бюджетів природоохоронних заходів.

Вирішення проблем потребує впровадження екосистемного підходу, удосконалення системи інтегрованого екологічного управління, інтеграції екологічної політики до інших політик, обов'язкове врахування інтересів захисту довкілля у процесі прийняття рішень про провадження господарської діяльності, поєднання з сучасною системою екологічної політики Європейського Союзу.

Основними екологічними проблемними питаннями області, на розв'язання якої спрямована Програма, є:

1. Незадовільний стан водних ресурсів, здебільшого через недосконалість системи басейнового управління, кліматичні зміни, неналежний технічний стан каналізаційних очисних споруд.

2. Неналежне поводження з відходами, здебільшого в основному через наявність на території області непридатних пестицидів, відсутність регіонального плану управління відходами.

3. Недостатня кількість об'єктів і площі природно-заповідного фонду, екологічної мережі, відсутність необхідної документації щодо створення та розвитку таких об'єктів.

4. Недосконалість системи моніторингу атмосферного повітря.

5. Недостатня організація робіт з екологічної освіти, підвищення кваліфікації та обміну досвідом роботи працівників природоохоронних органів; забезпечення міжнародної діяльності природоохоронного спрямування; організація проведення стратегічної екологічної оцінки.

Екологічна безпека регіону розглядається як сукупність процесів і заходів зі створення умов для збереження, раціонального використання та відтворення природних ресурсів і природно-територіальних комплексів як середовища для життєдіяльності населення, що є однією з найважливіших категорій сталого розвитку.

Основними забруднювачами поверхневих вод Одеської області є підприємства житлово-комунального господарства, які у 2018 році здійснили скид стічних вод у кількості 388,0 млн м³. Всього налічується 212 комплекси каналізаційних очисних споруд загальною проектною потужністю 1557,8 тис. м³/добу, з яких близько 28,6 % знаходяться у незадовільному технічному стані, а саме: каналізаційні очисні споруди Арцизького, Березівського, Саратського, Ананьївського, Окнянського, Татарбунарського районів.

Потребують реконструкції каналізаційні очисні споруди Овідіопольського району, Подільського, Роздільнянського району тощо. У населених пунктах Саврань, Захарівка, Ширяєво, Великомихайлівка, Миколаївка очисні споруди відсутні. Одними з головних причин такого становища є їх вік та невідповідність сучасним вимогам. Аварійні ситуації своєчасно не ліквідуються, не ведуться поточні та капітальні ремонти, відсутній постійний контроль за їх роботою, що призводить до забруднення земель і водних ресурсів.

Показники	Одиниця виміру	2016 рік	2017 рік	2018 рік
Використано свіжої води, усього	млн м ³	243,1	700,4	794,9
Використано свіжої води у розрахунку на одну особу	м ³	0,000098	0,00029	0,00033
Скинуто зворотних вод у поверхневі водні об'єкти, усього	млн м ³	159,0	381,5	388,0
Скинуто зворотних вод у поверхневі водні об'єкти у розрахунку на одну особу	м ³	0,0000012	0,000159	0,00016

Серйозною проблемою є наявність непридатних хімічних засобів захисту рослин (далі - ХЗЗР), які залишились на території Одеської області з радянських часів. Належне поводження з ними є одним з напрямів роботи обласної державної адміністрації. За даними інвентаризації на території області

залишилось орієнтовно 533,0 тонни таких відходів, які зберігаються у 66 складських приміщеннях, більшість з яких перебуває у незадовільному стані та потребує негайного вивезення.

Показник	2016 рік	2017 рік	2018 рік
Кількість непридатних та заборонених до використання пестицидами та отрутохімікатами, усього, тонн	571,306	532,818	532,818

Особливості географічного розташування Одеської області наділили її унікальною та надзвичайно багатою різноманітністю природних комплексів і систем, від лісових, лісостепових і степових, до водно-болотних і приморських, які й представлені у системі природно-заповідного фонду (далі - ПЗФ). ПЗФ Одеської області станом на 01.11.2019 має в своєму складі 125 територій та об'єктів, з них 18 об'єктів загальнодержавного значення та 107 місцевого значення, загальна площа яких становить 163523,0471 га. Відношення площі ПЗФ до площі Одеської області становить 4,6 %, що менше середнього показника в Україні.

Одним із пріоритетів природоохоронної політики в області є охорона, збереження і розвиток ПЗФ, який має забезпечуватися, серед інших, шляхом створення нових територій та об'єктів ПЗФ, налагодження співпраці з органами місцевого самоврядування, науковими та освітніми закладами, установами природно-заповідного фонду, громадськими природоохоронними організаціями щодо виявлення і підготовки пропозицій про заповідання цінних природних комплексів та об'єктів, встановлення меж та єдиних державних охоронних та інформаційних знаків територій та об'єктів ПЗФ, ведення документації державного кадастру, підвищення екологічної свідомості широких верств населення про необхідність охорони та збереження біологічного та ландшафтного різноманіття. На сьогодні час потребує деталізації Регіональної схеми екологічної мережі Одеської області ще у 12 районах.

Актуальною для області є необхідність підвищення ефективності наявної регіональної системи моніторингу довкілля з метою інтеграції суб'єктів моніторингу довкілля в межах області для оптимізації процесів збору, первинної обробки, зберігання та передачі екологічної інформації, забезпечення всебічного інформування населення про екологічну ситуацію в регіоні, виховання у населення екологічної культури та підвищення екологічних знань. Першочерговими заходами підвищення ефективності регіональної системи моніторингу довкілля відповідно до постанови КМУ від 14.08.2019 № 827 є організація що здійснює державний моніторинг в галузі охорони атмосферного повітря.

Актуальним є питання популяризації знань і дій щодо охорони довкілля. У цьому напрямку також є необхідним вивчення і набрання фахівцями необхідного досвіду інших держав, перш за все європейських. На сьогодні робота з підвищення кваліфікації та міжнародної діяльності в екологічній галузі здійснюється недостатньо.

2. Визначення мети Програми

Мета Програми – досягнення ресурсно-екологічної безпеки, охорона та поліпшення стану довкілля в регіоні, мінімізація та пристосування до

кліматичних змін, створення передумов щодо сталого соціально-економічного розвитку регіону, забезпечення конституційних прав громадян на сприятливе навколишнє природне середовище.

3. Обґрунтування шляхів і засобів розв'язання проблеми, обсягів та джерел фінансування; строки та етапи виконання Програми

В умовах об'єктивно діючих соціальних, економічних та фінансових обмежень, формування регіональної екологічної Програми пов'язане з вибором пріоритетних завдань на основі системи критеріїв, що базуються на всебічній оцінці реальної ситуації. Відповідно до цього, проблеми у сфері охорони навколишнього природного середовища регіону передбачається розв'язати шляхом:

- реалізації заходів з відновлення і підтримання сприятливого гідрологічного режиму водних об'єктів і заходів щодо ефективності роботи систем водовідведення в районах області;
- розробки та реалізації заходів регіонального плану управління відходами, вивезення з області всіх непридатних ХЗЗР на утилізацію/видалення;
- забезпечення збереження біологічного і ландшафтної різноманіття, створення репрезентативної системи територій і об'єктів природно-заповідного фонду та формування екомережі;
- створення системи функціонування і реалізація програми моніторингу атмосферного повітря в Одеській області;
- заохочення й підтримка інформаційної та екологічно-просвітницької діяльності, здійснення заходів з підвищення кваліфікації фахівців облдержадміністрації та міжнародної діяльності з екологічних питань.

Паспорт Програми наведено у додатку 1 до Програми.

Джерелами фінансування Програми є державний і місцеві бюджети. Орієнтовний обсяг фінансування для фінансування заходів Програми становить 129 417 614 грн, у тому числі:

- державний бюджет - 67 894 580 грн;
- місцеві бюджети - 61 523 034 грн, у тому числі;
- обласний бюджет - 55 316 800 грн, у тому числі;
- обласний бюджет, у частині ст. 85 Бюджетного кодексу України - 14 900 000 грн;
- районні, ОТГ, міські (міст обласного значення) - 1 239 432 грн;
- бюджети сіл, селищ, міст районного значення - 4 966 802 грн.

Ресурсне забезпечення Програми наведено у додатку 2 до Програми.

Строк реалізації Програми становить на 2 роки: 2020 - 2021 роки.

4. Напрями діяльності та заходи Програми

Напрями Програми відповідають завданням і функціям відповідальних виконавців, та містять розділи:

- охорона і раціональне використання водних ресурсів;
- охорона і раціональне використання земель, мінеральних ресурсів;

- збереження природно-заповідного фонду й екологічної мережі, охорона і раціональне використання рослинного і тваринного світу;
- раціональне використання і зберігання відходів виробництва і побутових відходів;
- наука, інформація й освіта, підготовка кадрів, оцінка впливу на довкілля, стратегічна екологічна оцінка, організація праці, забезпечення участі у діяльності міжнародних організацій природоохоронного спрямування, впровадження економічного механізму забезпечення охорони навколишнього природного середовища.

Напрями діяльності та заходи Програми наведено у додатку 3 до Програми. Всього Програмою передбачено 5 напрямів і 26 природоохоронних заходів.

5. Очікувані результати та ефективність виконання Програми

Виконання Програми дасть можливість створити умови до поліпшення екологічного стану в Одеській області, передумови щодо отримання відомостей для прийняття управлінських рішень та інформування населення про стан довкілля.

За результатами виконання Програми передбачається:

- підтримання сприятливого гідрологічного режиму Тилігульського лиману (1 канал), розробка і реалізація проектно-кошторисної документації щодо відновлення ефективної роботи окремих водних об'єктів і каналізаційних очисних споруд (6 об'єктів);
- розробка та реалізація заходів регіонального плану управління відходами, вивезення з області всіх непридатних ХЗЗР на утилізацію/видалення (533 тонни);
- забезпечення збереження біологічного і ландшафтного різноманіття, створення репрезентативної системи територій і об'єктів природно-заповідного фонду та формування екомережі (1 деталізована схема екомережі, інші документи);
- створення і реалізація програми моніторингу атмосферного повітря в Одеській області (1 програма);
- щорічне проведення просвітницьких заходів та міжнародної діяльності з екологічних питань, підвищення кваліфікації фахівців облдержадміністрації, підвищення ефективності реалізації регіональної екологічної політики.

6. Координація та контроль за ходом виконання Програми

Безпосередній контроль за ходом виконання Програми та координацію діяльності щодо реалізації заходів Програми здійснює Департамент екології і природних ресурсів Одеської обласної державної адміністрації.

Відповідальний виконавець щороку до 15 липня та 15 січня подає Департаменту економічної політики та стратегічного планування Одеської обласної державної адміністрації звіт про стан реалізації Програми.

Поточний контроль за ходом реалізації Програми здійснює постійна комісія Одеської обласної ради з питань екології, природокористування, запобігання надзвичайним ситуаціям та ліквідації їх наслідків

Після закінчення встановленого терміну дії Програми, не пізніше ніж у тримісячний строк, відповідальний виконавець складає підсумковий звіт про результати її виконання і надає його Департаменту економічної політики та стратегічного планування Одеської обласної державної адміністрації разом з пояснювальною запискою.

ПАСПОРТ
Одеської регіональної комплексної програми з охорони довкілля на 2020-2021 роки

1	Ініціатор розроблення Програми	Департамент екології та природних ресурсів Одеської обласної державної адміністрації
2	Розробник Програми	Департамент екології та природних ресурсів Одеської обласної державної адміністрації
3	Відповідальний виконавець Програми	Департамент екології та природних ресурсів Одеської обласної державної адміністрації
4	Учасники Програми	Структурні підрозділи обласної державної адміністрації: Департамент екології та природних ресурсів, Департамент житлово-комунального господарства та енергоефективності; районні державні адміністрації, ради об'єднаних територіальних громад, органи місцевого самоврядування; Басейнове управління водних ресурсів річок Причорномор'я та нижнього Дунаю; КП «Регіональний ландшафтний парк Тилігульський»; Одеський національний університет ім. І.І. Мечникова, ДП «Ширяївське лісове господарство»
5	Термін реалізації Програми	2020-2021 роки
6	Перелік місцевих бюджетів, які беруть участь у виконанні Програми	Державний бюджет України; місцеві бюджети, у тому числі: обласний; районні, ОТГ, міські (міст обласного значення); сіл, селищ, міст районного значення
7	Загальний обсяг фінансових ресурсів, необхідних для реалізації Програми, всього,	129 417 614 грн
	у тому числі:	
7.1	коштів місцевого бюджету	61 523 034 грн
	у тому числі:	
	обласного бюджету	55 316 800 грн
	районні, ОТГ, міські (міст обласного значення)	1 239 432 грн

	бюджети сіл, селищ, міст районного значення	4 966 802 грн
7.2	державний бюджет	67 894 580 грн
7.3	коштів інших джерел	0

**Ресурсне забезпечення Одеської регіональної комплексної програми з охорони довкілля
на 2020-2021 роки**

Обсяг коштів, які пропонується залучити на виконання Програми	2020 рік	2021 рік	грн Усього витрат на виконання Програми
Усього, у т.ч.	113 360 077	16 057 537	129 417 614
державний бюджет	65 454 580	2 440 000	67 894 580
місцевий бюджет, у тому числі:	47 905 497	13 617 537	61 523 034
обласний бюджет**, у тому числі:	43 815 532	11 501 268	55 316 800
**обласний бюджет, у частині ст. 85 Бюджетного кодексу України	14 900 000	0	14 900 000
районні, ОТГ, міські (міст обласного значення)	1 239 432	0	1 239 432
бюджети сіл, селищ, міст районного значення	2 850 533	2 116 269	4 966 802
кошти небюджетних джерел	0	0	0

Напрями діяльності та заходи Одеської регіональної комплексної програми з охорони довкілля на 2020-2021 роки

№ з/п	Перелік заходів Програми	Строк виконання заходу	Виконавці	Джерела фінансування	Орієнтовні обсяги фінансування (вартість), грн			Очікуваний результат
					Усього	2020 рік	2021 рік	
1. Охорона і раціональне використання водних ресурсів								
1.1	Будівництво та реконструкція споруд для очищення стічних вод, що утворюються в промисловості, комунальному господарстві, інших галузях народного господарства, систем і мереж каналізації, придбання насосного і технологічного обладнання	2020-2021	Департамент житлово-комунального господарства та енергоефективності облдержадміністрації, райдержадміністрації, ради об'єднані територіальні громади (ОТГ), місцеві ради		*Обсяг коштів на відповідний рік визначається рішенням про обласний та інші бюджети			Зниження техногенного навантаження на водні об'єкти, зменшення скиду забруднюючих речовин
1.1.1	Реконструкція діючих очисних споруд та систем каналізації з влаштуванням біологічної очистки марки HNV KU "Лиманська ЦРЛ"	2020-2021	Департамент житлово-комунального господарства та енергоефективності облдержадміністрації, Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації, Доброславська селищна рада Лиманського району	Усього, у т.ч. обласний бюджет бюджеті сіл, селищ, міст районного значення	7 093 602 3 546 800 3 546 802	2 861 065 1 430 532 1 430 533	4 232 537 2 116 268 2 116 269	Відтворення сучасної системи очистки стічних вод, зменшення скиду забруднюючих речовин, раціональне використання водних ресурсів (можливість повторного використання прісної води)
1.2	Відновлення, підтримка сприятливого гідрологічного режиму та санітарного стану річок та інших водойм	2020-2021	Райдержадміністрації, ради ОТГ, місцеві ради		*Обсяг коштів на відповідний рік визначається рішенням про обласний та інші бюджети			Поліпшення стану водних ресурсів
1.2.1	Першочергові заходи з розчистки каналу «Громадський» для поліпшення водообміну озер Катлабух і Саф'яни	2020	Ізмаїльська райдержадміністрація, Старонекрасівська сільська рада Ізмаїльського району, Басейнове управління водних ресурсів річок Причорномор'я та нижнього Дунаю, Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації	Усього, у т.ч. обласний бюджет, у частині ст. 85 Бюджетного кодексу України	5 880 000 5 880 000	5 880 000 5 880 000	0 0	Наповнення озер Катлабух і Саф'яни водою до нормативного підпірного рівня, поліпшення його водообміну
1.2.2	Розробка проектної документації з покращення гідрологічного стану р. Ягорлик (проведення інженерних вишукувань, розробка проектної документації, проведення оцінки впливу на довкілля планованої діяльності, проведення експертизи, затвердження (схвалення) проектної документації)	2020	Окнянська селищна рада Окнянського району, Басейнове управління водних ресурсів річок Причорномор'я та нижнього Дунаю, Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації	Усього, у т.ч. обласний бюджет, у частині ст. 85 Бюджетного кодексу України бюджеті сіл, селищ, міст районного значення	4 320 000 3 820 000 500 000	4 320 000 3 820 000 500 000	0 0 0	Покращення гідрологічного стану р. Ягорлик з реконструкцією частини гідротехнічних споруд та розробкою заходів щодо захисту від шкідливої дії вод
1.2.3	Розробка проектної документації з покращення гідрологічного стану р. Карасулак (проведення інженерних вишукувань, розробка проектної документації, проведення оцінки впливу на довкілля планованої діяльності, проведення експертизи, затвердження (схвалення) проектної документації)	2020	Болградська райдержадміністрація, Басейнове управління водних ресурсів річок Причорномор'я та нижнього Дунаю, Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації	Усього, у т.ч. обласний бюджет, у частині ст. 85 Бюджетного кодексу України бюджеті сіл, селищ, міст районного значення	2 520 000 2 000 000 520 000	2 520 000 2 000 000 520 000	0 0 0	Покращення гідрологічного стану р. Карасулак з реконструкцією частини гідротехнічних споруд та розробкою заходів щодо захисту від шкідливої дії вод
1.2.4	Розробка проектної документації з покращення гідрологічного стану р. Киргизь-Китай (проведення інженерних вишукувань, розробка проектної документації, проведення оцінки впливу на довкілля планованої діяльності, проведення експертизи, затвердження (схвалення) проектної документації)	2020	Острівненська сільська рада Арцизького району, Басейнове управління водних ресурсів річок Причорномор'я та нижнього Дунаю, Департамент екології та природних ресурсів	Усього, у т.ч. обласний бюджет, у частині ст. 85 Бюджетного кодексу України	3 600 000 3 200 000	3 600 000 3 200 000	0 0	Покращення гідрологічного стану р. Киргизь-Китай з реконструкцією частини гідротехнічних споруд та розробкою заходів щодо захисту від шкідливої дії вод

№ з/п	Перелік заходів Програми	Строк виконання заходу	Виконавці	Джерела фінансування	Орієнтовні обсяги фінансування (вартість), грн			Очікуваний результат
					Усього	2020 рік	2021 рік	
			облдержадміністрації	бюджеті сіл, селищ, міст районного значення	400 000	400 000	0	
1.2.5	Розчистка та реконструкція комплексу водопропускних та перегороджувальних споруд уздовж річки Малий Тайменчук (затон КСБ СРЗ) на території Кілійської ОТГ	2020	Кілійська райдержадміністрація, ради ОТГ, місцеві ради	Усього, у т.ч. обласний бюджет	2 000 000 2 000 000	2 000 000 2 000 000	0 0	Покращення гідрологічного стану р. Малий Тайменчук
1.2.6	заходи щодо відновлення та підтримання сприятливого гідрологічного режиму та санітарного стану р. Сарата поблизу с. Петропавлівка у Саратському районі	2020	Саратська райдержадміністрація, ради ОТГ, місцеві ради	Усього, у т.ч. обласний бюджет	2 000 000 2 000 000	2 000 000 2 000 000	0 0	Покращення гідрологічного стану р. Сарата
Разом за напрямом діяльності 1				Усього, у т.ч. обласний бюджет**, у тому числі: **обласний бюджет, у частині ст. 85 Бюджетного кодексу України бюджеті сіл, селищ, міст районного значення	27 413 602 22 446 800 14 900 000 4 966 802	23 181 065 20 330 532 14 900 000 2 850 533	4 232 537 2 116 268 0 2 116 269	
2. Охорона і раціональне використання земель, мінеральних ресурсів								
2.1	Будівництво, розширення та реконструкція протиерозійних, гідротехнічних, протикарстових, берегозакріплювальних, протизсувних, протиобвальних, протилавинних і протиселевих споруд, а також проведення заходів з захисту від підтоплення і затоплення, направлених на запобігання розвитку небезпечних геологічних процесів, усуненню або зниженню до допустимого рівня їх негативного впливу на території і об'єкти. Проведення заходів щодо хімічної меліорації ґрунтів. Розроблення технологій, обладнання та здійснення заходів для очищення, відновлення забруднених земель, а також земель, засмічених промисловими, побутовими та іншими відходами.	2020-2021	Райдержадміністрації, ради ОТГ, місцеві ради, Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації		*Обсяг коштів на відповідний рік визначається рішенням про обласний та інші бюджети			Поліпшення стану довкілля, створення безпечних умов для населення
2.1.1	Розчищення балки Аная і Дольська та захист від підтоплення частини території селища Суворове Ізмаїльського району	2020	Ізмаїльська райдержадміністрація, ради ОТГ, місцеві ради	Усього, у т.ч. обласний бюджет	2 000 000 2 000 000	2 000 000 2 000 000	0 0	створення безпечних умов для населення селища Суворове
2.2	Заходи, пов'язані з відтворенням лісів, створенням нових та реконструкцією існуючих полезахисних лісових смуг та інших захисних насаджень на деградованих, малопродуктивних та ерозійно небезпечних землях і вздовж поверхневих водних об'єктів.	2020-2021	Райдержадміністрації, ради ОТГ, місцеві ради, Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації		*Обсяг коштів на відповідний рік визначається рішенням про обласний та інші бюджети			Відтворення лісів та інших зелених насаджень
Разом за напрямом діяльності 2				Усього, у т.ч. обласний бюджет	2 000 000 2 000 000	2 000 000 2 000 000	0 0	
3. Збереження природно-заповідного фонду та екологічної мережі, охорона і раціональне використання рослинного і тваринного світу								
3.1	Розроблення документації із землеустрою з організації та встановлення меж територій та об'єктів природно-заповідного фонду (ПЗФ) та заходи щодо внесення відомостей до Державного земельного кадастру	2020-2021	Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації, районні державні адміністрації, ради ОТГ, місцеві ради	Усього у т.ч. державний бюджет обласний бюджет	1 500 000 1 300 000 200 000	1 100 000 1 000 000 100 000	400 000 300 000 100 000	Внесення меж територій та об'єктів ПЗФ до Державного земельного кадастру
3.2	Виготовлення та встановлення єдиних державних охоронних та інформаційних знаків для територій та об'єктів ПЗФ	2020-2021	Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації, районні державні адміністрації, місцеві ради, ОТГ	Усього у т.ч. обласний бюджет	600 000 600 000	300 000 300 000	300 000 300 000	Визначення на місцевості меж територій та об'єктів ПЗФ для можливості інформування населення та природокористувачів про найменування, правовий статус та основні вимоги щодо охорони, збереження

№ з/п	Перелік заходів Програми	Строк виконання заходу	Виконавці	Джерела фінансування	Орієнтовні обсяги фінансування (вартість), грн			Очікуваний результат
					Усього	2020 рік	2021 рік	
3.3	Підготовка документації державного кадастру територій та об'єктів ПЗФ	2020-2021	Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації, наукові організації і установи	Усього у т.ч.	600 000	300 000	300 000	Створення системи достовірних відомостей про стан ПЗФ та перспективи його розвитку
				державний бюджет	300 000	150 000	150 000	
				обласний бюджет	300 000	150 000	150 000	
3.4	Розроблення проєктів створення територій та об'єктів ПЗФ	2020-2021	Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації, наукові організації і установи	Усього у т.ч.	200 000	100 000	100 000	Розширення мережі територій та об'єктів ПЗФ
				обласний бюджет	200 000	100 000	100 000	
3.5	Покращення гірничотехнічного стану і функціонування геологічної пам'ятки природи загальнодержавного значення "Одеські катакомби"	2020-2021	Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації, Одеський національний університет ім. І.І. Мечникова	Усього у т.ч.	1 200 000	600 000	600 000	Відновлення освітнього та наукового функціонування геологічної пам'ятки природи загальнодержавного значення "Одеські катакомби"
				державний бюджет	1 080 000	540 000	540 000	
				обласний бюджет	120 000	60 000	60 000	
3.6	Моніторинг масових та рідкісних тварин і рослин області	2020-2021	Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації, Одеський національний університет ім. І.І. Мечникова	Усього у т.ч.	2 500 000	1 250 000	1 250 000	Визначення основних місць концентрації та чисельності масових та рідкісних видів тварин і рослин для подальшого їх збереження
				державний бюджет	1 500 000	750 000	750 000	
				обласний бюджет	1 000 000	500 000	500 000	
3.7	Розроблення деталізованої схеми екологічної мережі Одеської області в крупних масштабах (1:50000)	2020	Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації, Одеський національний університет ім. І.І. Мечникова	Усього у т.ч.	1 200 000	1 200 000	0	Завершення робіт з деталізації схеми екологічної мережі Одеської області
				обласний бюджет	1 200 000	1 200 000	0	
3.8	Реконструкція з'єднувального каналу між Тилігульським лиманом та Чорним морем на території Комінтернівського району Одеської області	2020	КП "Регіональний ландшафтний парк Тилігульський"	Усього у т.ч.	31 614 580	31 614 580	0	Завершення реконструкції каналу для охорони та збереження типових та унікальних природних комплексів Тилігульського лиману
				державний бюджет	28 614 580	28 614 580	0	
				обласний бюджет	3 000 000	3 000 000	0	
3.9	Виконання комплексу природоохоронних заходів на території ДП "Ширяївське лісове господарство" у Ширяївському районі	2020	Ширяївська райдержадміністрація, ДП "Ширяївське лісове господарство", ради ОТГ, місцеві ради	Усього у т.ч.	2 000 000	2 000 000	0	Відновлення та збереження природних комплексів
				обласний бюджет	2 000 000	2 000 000	0	
Разом за напрямом діяльності 3				Усього у т.ч.	41 414 580	38 464 580	2 950 000	
				державний бюджет	32 794 580	31 054 580	1 740 000	
				обласний бюджет	8 620 000	7 410 000	1 210 000	
4. Рациональне використання і зберігання відходів виробництва і побутових відходів								
4.1	Забезпечення екологічно-безпечного збирання, перевезення, зберігання, оброблення, утилізації, видалення, знешкодження і захоронення відходів та небезпечних хімічних речовин в Одеській області, у тому числі непридатних або заборонених до використання хімічних засобів захисту рослин (ХЗЗР) та тари, у якій зберігаються та перевозяться ХЗЗР	2020	Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації, ради ОТГ, місцеві ради	Усього у т.ч.	37 500 000	37 500 000	0	Ліквідація джерел можливого забруднення довкілля небезпечними відходами
				державний бюджет	33 700 000	33 700 000	0	
				обласний бюджет	3 800 000	3 800 000	0	
4.2	Проведення реабілітації територій, будівель та споруд, забруднених внаслідок неналежного тривалого зберігання непридатних хімічних засобів захисту рослин. Проведення заходів щодо хімічної меліорації ґрунтів. Розроблення технологій, обладнання та здійснення заходів для очищення, відновлення забруднених земель, а також земель, засмічених промисловими, побутовими та іншими відходами.	2020-2021	Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації, ради ОТГ, місцеві ради	Усього у т.ч.	2 100 000	1 050 000	1 050 000	Дослідження стану забруднення довкілля небезпечними відходами та його усунення
				державний бюджет	1 400 000	700 000	700 000	
				обласний бюджет	700 000	350 000	350 000	
4.3	Розроблення регіонального плану управління відходами до 2030 року по Одеській області	2020	Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації	Усього у т.ч.	1 000 000	1 000 000	0	Реалізація Національного плану управління відходами в Україні до 2030 року
				обласний бюджет	1 000 000	1 000 000	0	
4.4	Будівництво водогону на території Біляївської об'єднаної територіальної громади (від с.Майори до сміттєзвалища) Одеської області	2020	Біляївська міська рада	Усього у т.ч.	4 239 432	4 239 432	0	Будівництво споруди для складування відходів, виконання протипожежних заходів
				обласний бюджет	3 000 000	3 000 000	0	

№ з/п	Перелік заходів Програми	Строк виконання заходу	Виконавці	Джерела фінансування	Орієнтовні обсяги фінансування (вартість), грн			Очікуваний результат
					Усього	2020 рік	2021 рік	
	Одеської області			районні, ОТГ, міські (міст обласного значення)	1 239 432	1 239 432	0	заходи
Разом за напрямом 4				Усього у т.ч.	44 839 432	43 789 432	1 050 000	
				державний бюджет	35 100 000	34 400 000	700 000	
				обласний бюджет	8 500 000	8 150 000	350 000	
				районні, ОТГ, міські (міст обласного значення)	1 239 432	1 239 432	0	
5. Наука, інформація й освіта, підготовка кадрів, оцінка впливу на довкілля, стратегічна екологічна оцінка, організація праці, забезпечення участі у діяльності міжнародних організацій природоохоронного спрямування, впровадження економічного механізму забезпечення охорони навколишнього природного середовища								
5.1	Розроблення Одеської регіональної програми моніторингу атмосферного повітря	2020	Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації	Усього, у т.ч.	500 000	500 000	0	Організація системи моніторингу атмосферного повітря
				обласний бюджет	500 000	500 000	0	
5.2	Запровадження та обслуговування функціонування регіональної системи моніторингу атмосферного повітря (у тому числі придбання обладнання стаціонарних постів спостереження тощо)	2021-2021	Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації	Усього, у т.ч.	10 050 000	3 825 000	6 225 000	Визначення рівня забруднення атмосферного повітря для прийняття управлінських рішень, впровадження заходів щодо обмеження викидів, інформування населення.
				обласний бюджет	10 050 000	3 825 000	6 225 000	
5.3	Проведення науково-технічних конференцій і семінарів, організація виставок, фестивалів та інших заходів щодо пропаганди охорони навколишнього природного середовища, видання поліграфічної продукції з екологічної тематики, створення бібліотек, відеотек, фонотек тощо. Забезпечення міжнародної діяльності природоохоронного спрямування та участь у заходах як сторони міжнародних двосторонніх та багатосторонніх угод, у тому числі сплата членських внесків.	2020-2021	Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації	Усього, у т.ч.	1 000 000	500 000	500 000	Підвищення рівня екологічної освіти, виховання та культури населення у сфері охорони навколишнього природного середовища
				обласний бюджет	1 000 000	500 000	500 000	
5.4	Організація і здійснення робіт з екологічної освіти, підготовки кадрів, підвищення кваліфікації та обміну досвідом роботи працівників природоохоронних органів. Утримання та оснащення природоохоронних організацій приладами, обладнанням і спеціальними транспортними засобами	2020-2021	Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації	Усього, у т.ч.	1 000 000	500 000	500 000	Отримання інформації, знань для впровадження у діяльності органів влади в екологічній сфері
				обласний бюджет	1 000 000	500 000	500 000	
5.5	Організація проведення оцінки впливу на довкілля та стратегічної екологічної оцінки. Розроблення цільових і комплексних державних і регіональних екологічних програм	2020-2021	Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації	Усього, у т.ч.	1 200 000	600 000	600 000	Екологічна оцінка і підготовка до реалізації програмних документів і проектів
				обласний бюджет	1 200 000	600 000	600 000	
Разом за напрямом 5				Усього, у т.ч.	13 750 000	5 925 000	7 825 000	
				обласний бюджет	13 750 000	5 925 000	7 825 000	
Всього за Програмою				Усього у т.ч.	129 417 614	113 360 077	16 057 537	
				державний бюджет	67 894 580	65 454 580	2 440 000	
				місцевий бюджет, у тому числі:	61 523 034	47 905 497	13 617 537	
				обласний бюджет**, у тому числі:	55 316 800	43 815 532	11 501 268	
				**обласний бюджет, у частині ст. 85 Бюджетного кодексу України	14 900 000	14 900 000	0	
				районні, ОТГ, міські (міст обласного значення)	1 239 432	1 239 432	0	

№ з/п	Перелік заходів Програми	Строк виконання заходу	Виконавці	Джерела фінансування	Орієнтовні обсяги фінансування (вартість), грн			Очікуваний результат
					Усього	2020 рік	2021 рік	
				бюджеті сіл, селищ, міст районного значення	4 966 802	2 850 533	2 116 269	

*Обсяг коштів на відповідний рік визначається рішенням про обласний та інші бюджети

УКРАЇНА

**ОДЕСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ДЕПАРТАМЕНТ ЕКОЛОГІЇ ТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ**

вул. Канатна, 83, м. Одеса, 65107, тел./факс (048) 728-35-05

e-mail: ecolog@odessa.gov.ua веб-сайт: <http://ecology.odessa.gov.ua/> код ЄДРПОУ38721915

№ _____
на № _____ від _____

Пояснювальна записка до проекту рішення «Про затвердження Одеської регіональної комплексної програми з охорони довкілля на 2020-2021 роки»

З 2014 року реалізовується Комплексна програма охорони довкілля, раціонального використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки в Одеській області на 2014-2019 роки затверджена рішенням обласної ради від 21.02.2014 № 1021-VI, її термін дії закінчується у 2019 році.

Для можливості продовження з початку 2020 року сталого розвитку та здійснення для цього необхідних природоохоронних заходів для забезпечення соціально-економічного розвитку збалансованого з раціональним використанням та експлуатацією природних ресурсів та пріоритетністю питань захисту довкілля, Департаментом екології та природних ресурсів облдержадміністрації за згодою голови обласної державної адміністрації розроблено нову комплексну програму - «Одеську регіональну комплексну програму з охорони довкілля на 2020-2021 роки» (далі - Програма).

Складна екологічна ситуація в регіоні потребує удосконалення системи інтегрованого екологічного управління, обов'язкове врахування інтересів охорони довкілля у процесі прийняття рішень про провадження господарської діяльності, врахування підходів Європейського Союзу.

Основними екологічними проблемними питаннями області, на розв'язання якої спрямована Програма, є:

1. Незадовільний стан водних ресурсів через недосконалість системи басейнового управління, неналежний технічний стан очисних споруд, неналежне фінансування.
2. Неналежне поводження з відходами через наявність та території області непридатних пестицидів, відсутність регіонального плану управління відходами.
3. Недостатня кількість об'єктів і площі природно-заповідного фонду (далі - ПЗФ), відсутність необхідної документації для таких об'єктів.
4. Недосконалість системи моніторингу атмосферного повітря.
5. Недостатня організація робіт з екологічної освіти, підвищення кваліфікації та обміну досвідом роботи.

Мета Програми – досягнення ресурсно-екологічної безпеки, охорона та поліпшення стану довкілля в регіоні, мінімізація та пристосування до кліматичних змін, створення передумов щодо сталого соціально-економічного розвитку регіону, забезпечення конституційних прав громадян на сприятливе навколишнє природне середовище.

Основними забруднювачами поверхневих вод є підприємства житлово-комунального господарства. На території Одеської області налічується 212 комплексів каналізаційних очисних споруд загальною проектною потужністю 1557,8 тис. м³/добу. Із загальної кількості очисних споруд близько 28,6 % знаходяться у незадовільному санітарно - технічному стані.

Серйозною проблемою залишається проблема зберігання та безпечного поводження з непридатними хімічними засобами захисту рослин (далі - ХЗЗР), які залишилися на території Одеської області з радянських часів. Її вирішення є одним з напрямів роботи облдержадміністрації.

Одним із пріоритетів природоохоронної політики в області є охорона, збереження і розвиток ПЗФ, який має забезпечуватися, серед інших, шляхом створення нових територій та об'єктів ПЗФ. На даний час потребує деталізації регіональна схема екологічної мережі Одеської області, та розробка іншої необхідної документації.

Першочерговими заходами підвищення ефективності регіональної системи моніторингу довкілля, відповідно до постанови КМУ від 14.08.2019 № 827, є організація і здійснення державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря.

Актуальним є питання популяризації знань і дій щодо охорони довкілля. У цьому напрямку також є необхідним вивчення і отримання фахівцями необхідного досвіду інших держав.

Строк реалізації Програми становить 2 роки: 2020-2021 роки в 1 етап. Ресурсне забезпечення Програми наведено у відповідному додатку програми. Загальний бюджет Програми становить 129 417 614 грн, у тому числі за рахунок обласного бюджету 55 316 800 грн.

Всього Програмою передбачено 5 напрямів і 26 природоохоронні заходи. Заходи за напрямами діяльності наведені у відповідному додатку Програми.

Очікувані результати Програми:

- підтримання сприятливого гідрологічного режиму Тилігульського лиману (1 канал), розробка і реалізація проектно-кошторисної документації щодо відновлення ефективної роботи окремих водних об'єктів і каналізаційних очисних споруд (6 об'єктів);

- розробка та реалізація заходів регіонального плану управління відходами, вивезення з області всіх непридатних ХЗЗР на утилізацію/видалення (533 тонни);

- забезпечення збереження біологічного і ландшафтного різноманіття, створення репрезентативної системи територій і об'єктів природно-заповідного фонду та формування екомережі (1 деталізована схема екомережі, інші документи);

- створення і реалізація програми моніторингу атмосферного повітря в Одеської області (1 програма);

- проведення щорічно просвітницьких заходів та міжнародної діяльності з екологічних питань, підвищення кваліфікації фахівців облдержадміністрації, підвищити ефективність реалізації регіональної екологічної політики.

Виконуючий обов'язки директора
Департаменту

О.В. Повар